

Referat af bestyrelsesmøde i Danmarks 3R-Center og Udvalget for Forsøgsdyr og Alternativer

*Tirsdag den 6. september 2022 kl. 10-15, mødelokale E041, Fødevarestyrelsen,
Glostrup*

Deltagere: Axel Kornerup Hansen (formand), Christine Nellemann, Jan Lund Ottesen, Erwin Roggen, Birgitte Kousholt, Peter Bollen, Tom Bengtsen, Louise Stab Bryndum, Sofie Reumert Biering Sørensen (ref.), Peter Bie (observatør)

Afbud: Lisbeth E. Knudsen, Rasmus Normann Nielsen

1. Velkomst og godkendelse af dagsorden

Dagsorden blev godkendt.

2. Sekretariatet orienterer om emner af relevans for udvalget og 3R-centeret, herunder

a. Målskema 2022

Der var ikke kommentarer til målskemaet.

b. Artikel om ikke-tilladelseskrævende undervisning

Sekretariatet har etableret kontakt til en KU-underviser i fysiologi, som bruger organer i undervisningen. Sekretariatet vil tage kontakt hertil med henblik på et interview.

c. Tom Bengtsen om aktuelle emner

Tom kunne oplyse, at Sofie Reumert Biering-Sørensen er blevet fastansat og derfor også fremtidigt vil være en del af Sekretariatet.

Han kunne også fortælle, at der i september begynder en ny studerende i sekretariatet.

Tom kunne også oplyse, at Veterinærforliget forlænges yderligere et år, og at alle

interessenter har givet positivt tilsagn om støtte til Danmarks 3R-Center i denne periode.

Tom Bengtsen kunne slutteligt oplyse om, at stillingsopslaget til en ny bestyrelse er udfærdiget og forventes at blive slået op af Departementet indenfor de næste par uger. Bestyrelsen opfordredes til at søge og dele stillingsopslaget i respektive netværk.

d. Møde for forskere med EAE forsøg i højeste belastningskategori – dato 1. september 2022

Axel Kornerup og Louise Stab Bryndum har afholdt møde med forskningsgrupper, som beskæftiger sig med EAE-modellen. Formålet med mødet var at få et fælles fodslag omkring dyrevelfærdsindikationer, best practice, action, etc., når der arbejdes med denne model som belaster dyrene betydeligt.

Alle deltagere vil bidrage med slides, som sekretariatet vil tage udgangspunkt i udarbejdelsen af et konsensuspapir.

Bestyrelsen fandt, at det er relevant fremadrettet også at arrangere et møde for de forskningsgrupper, hvor fisk anvendes i modeller med betydelig belastning.

e. Webinar om fremme af kendskab til 3R- centerets forskningsmidler. Dato 8. september. Oplægsholdere: Louise Stab Bryndum, Axel Kornerup Hansen og Jorid Sørli.

Arrangement vil blive afholdt på engelsk, og flere bestyrelsesmedlemmer tilkendegav, at invitationen til webinarret er blevet delt vidt og bredt. Bestyrelsen foreslog, at sekretariatet skal lave et survey på ansøgninger til årets 3R-forskningsmidler for at undersøge, om ansøgere har deltaget i webinarret.

f. Møde med robotfirma fra Japan

Et Japansk robotfirma Medicaroid har gennem Udenrigsministeriet henvendt sig til 3R-centeret med henblik på at få mere viden om forskningsmiljøet i Danmark. Dette vil 3R-centeret selvfølgelig gerne bidrage til, hvorfor sekretariatet afholder et

møde med firmaet d. 7. september i Fødevarestyrelsen.

3. Nationale og internationale møder og kontakter

Møde-/arrangement-deltagelse siden sidste bestyrelsesmøde:

i. Danske Kræftforskningsdage, 25.-26. august 2022

Louise Stab Bryndum, Tom Bengtsen og Rasmus Normann Nielsen deltog. Der var tale om en bredt funderet konference, hvor også patientforeninger og Regionerne var tilstede. Der var en relativ lille gruppe af forskere, der arbejdede med forsøgsdyr og derfor kun et lille felt af interesserede. Det kan i fremtiden overvejes, hvordan man deltager i noget lignende, og om et oplæg om 3R-centeret i plenum kunne være mere relevant.

- ii. Jan Lund Ottesen fortalte om sit oplæg i Stockholm arrangeret af RSPCA og Karolinska Institutet. Jan kunne berette, at der er stor forskel på belastningsgrader landene imellem, og at Danmark ligger meget lavt ift. gennemsnittet. Den store variation i vurdering af belastningen og forsøg udført til højeste belastningsgrad landene imellem er en kendt problematik, selvom EU Kommissionen har afviklet mange workshops herom. Jan gjorde desuden opmærksom på, at det jf. tidligere udtalelse fra bestyrelsen, bør være tid til at fokusere på den løbende dialog, som bestyrelsen ønsker med styrelser som Lægemiddelstyrelsen, Fødevarestyrelsen og Miljøstyrelsen omkring brugen af dyr i lovbefalede afprøvninger. Sekretariatet vil på baggrund af bestyrelsens ønske kontakte de pågældende styrelser og få overblik over, hvilke arbejdsgrupper vedrørende regulatorisk toksikologi, der deltages i. På den baggrund udarbejdes en liste over medlemmer. I den forbindelse vil et møde om den regulatoriske toksikologi være relevant.*

Kommende møder/arrangementer

- iii. Miniseminar 1) forsøg med vilde dyr 21. september 2022 og 2) traumeforsøg og "den gode ansøgning" december 2022.*

iv. EUSAAT, Linz, Østrig 26.-28. september

v. DDD årsmøde, 6.- 8. oktober 2022.

vi. International Congress of Toxicology, Maastricht, 18.-21. September 2022.

vii. European Society of Toxicology In Vitro (ESTIV) 21.-25. November 2022

Se i øvrigt: <https://norecopa.no/meetings/webinars-and-meetings-calendar>

Udvalget for forsøgsdyr og alternativer

4. Henvendelser fra Rådet til Udvalget

- **Henvendelse fra Rådet om farvede skjul – udtalelse fra Udvalget**

Udtalelsen er færdig, og kan fremsendes til Rådet.

- **Forslag fra Rådet for Dyreforsøg om procedure for samarbejde med Det Nationale Udvalg vedr. udtalelser**

Der er et behov for mere generelle retningslinjer for, hvordan rådet tilspørger udvalget. Der gøres opmærksom på, at udvalget svarer på principielle spørgsmål og således ikke udtaler sig om konkrete ansøgninger. Udvalget vil meget gerne stille sin rådgivning og viden til rådighed. Det er dog ikke udvalgets opgave at fortolke lovningen, men at bidrage med faglig ekspertise, der er bygget på tilgængelig videnskab.

Retningslinjerne udbygges derfor med flere relevante detaljer herunder: kontakt til Udvalget, guidelines til formulering af spørgsmål, hvad der ønskes af Rådet og dets sekretariat, etc. Sekretariatet laver et udkast hertil, som vil blive vendt med Axel Kornerup og derefter sendt til udvalget til skriftlig kommentering.

Danmarks 3R-Center

Oplæg fra undervisningsansvarlige ved Vilvorde og Hansenberg om forsøgsdyrepasseruddannelsen v. Lene Gorm Pedersen og Dorte Windeløv

Lene Gorm Pedersen og Dorte Windeløv skitserede uddannelsens opbygning, med fokus på hvor de 3R'er indgår.

Det besluttedes, at sekretariatet sender præsentationen til bestyrelsen.

5. Symposium 2022 Status – udkast til program

Det ønskes, at der foretages mindre justeringer, så der på 2. dagen af symposiet gives tid til en paneldiskussion.

Sekretariatet opdaterer programmet.

Bestyrelsen mindet om, at der afholdes *speakers dinner* efter 1. symposiumdag, hvor Axel og Jan bedes deltage. Fra sekretariatet deltager Tom.

6. 3R prisen 2022

Bestyrelsen drøftede, at fremtidige prismodtagere også kan være dyrepassere og laboranter, som har gjort en længerevarende indsats indenfor de 3R'er.

Efter en længere drøftelse opnåede bestyrelsen enighed om, hvem der skal tildeles Danmarks 3R-Centers 3R-pris 2022. Sekretariatet tager kontakt til vedkommende.

7. Visionspapir

Visionspapiret blev præsenteret af sekretariatet. Det aftaltes, at sekretariatets udkast kan danne rammen for det endelige dokument. Det blev blandt andet bemærket, at det ønskes konkretiseret, at der er tale om alternativer til dyreforsøg, når der omtales en "core facility". Sekretariatet vil derfor snarest muligt lægge udkastet i wordformat på en platform, hvor alle bestyrelsesmedlemmer kan tilføje deres kommentarer og tilføjelser. Dette vil forløbe over de næste tre uger, og alle bestyrelsesmedlemmer opfordres til at bidrage hertil.

Herefter vil sekretariatet revidere visionspapiret, så det kan gennemgås på næste bestyrelsesmøde. Når det enkelte bestyrelsesmedlem har ydet sit bidrag hertil, bedes denne skrive sit navn og dato øverst højre hjørne af dokumentet.

Det blev aftalt, at selve visionen skal bestå af én til to linjer, som kan indrammes. Derunder kan beskrives en række konkrete forslag, som inkluderer idé til køreplan herfor, de økonomiske overvejelser og lignende.

8. Evt.

Jan Lund Ottesen bragte kort Animas borgerforslag op. Det drejer sig om et EU citizen's initiative, som overordnet opfordrer til at udfase brug af forsøgsdyr, men også gør opmærksom på, at forbuddet mod brug af forsøgsdyr på kosmetikområdet endnu ikke er blevet fuldt implementeret. Der er ca. 30.000 danskere, der har underskrevet dette. I alt er det underskrevet af ca. 1,4 mio. EU-borgere, hvorfor EU Kommissionen har pligt til at svare på initiativet.

Til slut gjorde Peter Bollen opmærksom på muligheden for at deltage på Kultur natten d. 14. oktober med en plads på Panum. Peter fremsender information herom. Sekretariatet vil herefter kigge nærmere herpå.